

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Mottagare
Ålandsbanken Abp
PB 3
Nygatan 2
22101 Mariehamn

Offentlig varning

1 Beslut

Finansinspektionen tilldelar Ålandsbanken Abp (FO-nummer 0145019-3) offentlig varning med stöd av 41 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

Ålandsbanken Abp har underlåtit att iaktta bestämmelserna om förvaring av kundmedel i 4 kap. 14 § i värdepappersmarknadslagen (495/1989, nedan också VPML). Ålandsbanken Abp har dessutom underlåtit att iaktta bestämmelserna om organisering av verksamheten på ett tillförlitligt sätt och säkerställande av internkontrollen i 33¹§ i lagen om värdepappersföretag (922/2007), bestämmelserna om internkontroll i 49 § i kreditinstitutslagen (121/2007) och föreskrifterna 184, 185 och 188 i avsnitt 5.9.4 i Finansinspektionens standard 1.3 Intern styrning och organisation av verksamheten.

Försummelserna inträffade mellan september 2009 och november 2011. Enligt övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av lagen om Finansinspektionen 752/2012 ska på en handling eller försummelse som har gjorts innan denna lag har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Finansinspektionens direktion har vid sitt sammanträde den 4 februari 2013 beslutat att tilldela offentlig varning.

¹ Enligt 2 § 5 mom. i kreditinstitutslagen tillämpas på kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster i fråga om dessa tjänster 29–31 §, 32 § 1–3, 5 och 6 mom. samt 33–38 § i lagen om värdepappersföretag samt vad som i värdepappersmarknadslagen (495/1989) föreskrivs om värdepappersförmedlares skyldigheter.

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

2 Bakgrund

Finansinspektionen genomförde våren 2012 en inspektion av transaktionsrapporteringen vid Ålandsbanken Abp (nedan även "banken").

Vid inspektionen konstaterades att Ålandsbanken Abp mellan hösten 2009 och november 2011 regelbundet hade registrerat kundernas värdeandelar på bankens åtta egna värdeandelskonton och inte på förvaltarregistrerade kommissionskonton. Bankkundernas alla börstransaktioner med obligatorisk central motpartsclearing (CCP-clearing) styrdes via ett av dessa konton.

3 Hörande

I sitt brev av den 24 september 2012 har Finansinspektionen i enlighet med 34 § i förvaltningslagen (434/2003) berett Ålandsbanken Abp tillfälle att yttra sig i ärendet och lämna förklaringar som kan påverka avgörandet. Ålandsbanken Abp gav sitt svar den 18 oktober 2012.

4 Ålandsbanken Abp:s svar

Ålandsbanken Abp konstaterar i sitt svar bland annat följande.

"Avsaknaden av ifrågavarande märkning av konton som är förvaltarregistrerade berodde på ett missförstånd mellan banken och bankens samarbetspartners. Så snart detta missförstånd uppdagades föranstaltade banken självant om rättelse av missförståndet och detta var åtgärdat under november 2011. Självrättelsen var genomförd långt före Finansinspektionen påpekade omständigheten." Banken konstaterar att självrättelsen enligt dess uppfattning ska tolkas som en förmildrande omständighet.

Banken konstaterar vidare att "ifrågavarande kundmedel (värdeandelar) inte till någon del ingått i bankens balansräkning. Kundmedel har inte under transaktionsprocessen varit ägda av banken." Banken konstaterar också att "en konkursförvaltare i en förmodad konkurssituation inte skulle ha haft möjlighet att återropa kundmedel och realisera dem som varande bankens egendom eftersom kundmedlen, trots avsaknaden av förvaltarregistrering, utan dröjsmål och när som helst under transaktionsprocessen, kunde särskiljas från bankens egna medel".

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Före tidpunkten för självrättelsen "är det ingen kund som drabbats av skada eller annan förlust, inte heller utsatts för denna risk, pga. att clearingkontot tillfälligt saknat förvaltarregistrering".

Banken anser att grunder för fastställande av administrativa påföljder saknas.

5 Beslutsmotivering

5.1 Tillämpliga bestämmelser

Ålandsbanken Abp är ett kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster och på vilket, i fråga om investeringstjänster, tillämpas bestämmelser som framgår av fotnot 1 med stöd av 2 § 5 mom. i kreditinstitutslagen.

Enligt 4 kap. 14 § 1 mom. i värdepappersmarknadslagen ska en värdepappersförmedlare på ett tillförlitligt sätt organisera förvaringen och hanteringen samt clearingen och avvecklingen av kundens penningmedel och andra tillgångar (kundmedel) som har anförtratts förmedlaren. Förvaringen och hanteringen samt clearingen och avvecklingen av kundmedlen ska ordnas så att det inte finns risk för att de förväxlas med förmedlarens egna eller med andra kunders tillgångar.

Enligt 33 § i lagen om värdepappersföretag ska ett värdepappersföretags verksamhet organiseras på ett tillförlitligt sätt med beaktande av verksamhetens art och omfattning. Värdepappersföretaget ska genom ändamålsenliga åtgärder säkerställa sin internkontroll i alla situationer.

Enligt 49 § 2 mom. i kreditinstitutslagen ska kreditinstitutet ha tillräcklig intern kontroll med hänsyn till sin verksamhet.

Finansinspektionen har utfärdat kompletterande föreskrifter till ovan nämnda lagbestämmelser genom styckena 184, 185 och 188 i avsnitt 5.9.4 i Finansinspektionens standard 1.3 Intern styrning och organisation av verksamheten.

Enligt föreskriften i stycke 184 kräver skydd av kundmedel bland annat att instituten har tillräckliga rutiner för att garantera att kundmedlen utan dröjsmål kan när som helst avskiljas från institutets egna tillgångar.

Enligt föreskriften i stycke 185 ska instituten upprätthålla lämpliga rutiner för att sörja för att någon förlust eller värdeminskning av kundmedel inte sker till följd av missbruk av medlen, brottslig verksamhet, undermålig förvaltning, bristande dokumentation och förvaring eller försumlighet.

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Enligt föreskriften i stycke 188 ska instituten ha sådan redovisning och sådana övervakningssystem som gör det möjligt att kontinuerligt och tillförlitligt följa kundmedlen och förändringen av kundmedel både totalt och för varje kund.

5.2 Finansinspektionens ståndpunkt

Principen om åtskilda kundmedel är en av de viktigaste principerna med tanke på investerarskyddet. Intern kontroll i sin tur är mycket viktig för identifiering, analys och begränsning av riskerna för Finansinspektionens tillsynsobjekt.

Kundernas finansiella instrument har varit registrerade på ägarbestämda värdeandelskonton som är i Ålandsbanken Abp:s eget namn. Banken hade med andra ord antecknats som ägare av värdeandelarna i de förteckningar som avses i 4 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet (826/1991). Lagen om värdeandelskonton (827/1991) gäller värdeandelskonton som hör till värdeandelssystemet, rättsverkningarna av anteckningar på dem samt skadeståndsansvar för dem som svarar för kontona. I rättsligt hänseende var de finansiella instrumenten i bankens ägo. Utifrån stickprov hade banken också fått positioner över natten. Det faktum att kundernas innehav felaktigt var i bankens namn skulle enligt Finansinspektionens uppfattning vid eventuell insolvens hos banken i varje fall ha fördröjt återlämnandet av kundens finansiella instrument. De aspekter som banken framfört om behandling av de finansiella instrumenten i redovisningen, är enligt Finansinspektionens uppfattning inte av avgörande betydelse för ärendets rättsliga bedömning. Avgörande är istället att innehaven hade registrerats på ägarbestämda värdeandelskonton som är i bankens namn.

Finansinspektionen anser uppfattning att Ålandsbanken Abp underlåtit att iakttä bestämmelserna i 4 kap. 14 § 1 mom. i värdepappersmarknadslagen om att banken på ett tillförlitligt sätt ska sköta förvaringen och hanteringen samt clearing och avvecklingen av kundernas finansiella instrument som anförtrots banken så att det inte finns risk för att dessa förväxlas med bankens egna medel. Det var inte heller möjligt att på ett tillförlitligt och kontinuerligt sätt följa upp bankens och kundernas finansiella instrument och förändringar i dem och banken saknade rutiner för att säkerställa att det när som helst utan dröjsmål är möjligt att åtskilja kundens medel från bankens medel.

Finansinspektionen anser att det som anförs ovan visar också att Ålandsbanken Abp i egenskap av värdepappersförmedlare, clearingmedlem och konförförande instituts underinstitut har underlåtit att iakttä bestämmelserna enligt 33 § i lagen om värdepappersföretag, 49 § i kreditinstitutslagen och enligt styckena 184, 185 och 188 i avsnitt 5.9.4 i

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Finansinspektionens standard 1.3 Intern styrning och organisation av verksamheten.

Det klandervärda i Ålandsbanken Abp:s försummelse påverkas inte av om försummelsen har skadat kunden eller inte.

5.3 Förutsättningar att tilldela offentlig varning

Enligt 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008), som gällde vid tidpunkten för försummelsen, kan Finansinspektionen tilldela tillsynsobjekt offentlig anmärkning om de uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem. Enligt 40 § 5 mom. i lagen om Finansinspektionen, som gällde vid tidpunkten för försummelsen, kan offentlig anmärkning inte tilldelas om tillsynsobjektet, finansmarknadsaktören eller en annan person som avses i 2 mom. omedelbart efter att ha upptäckt felet eller försummelsen självmant har vidtagit tillräckliga rättelseåtgärder och om det inte är fråga om allvarliga eller upprepade fel eller försummelser. Enligt 41 § i lagen kan Finansinspektionen tilldela dem som avses i 40 § offentlig varning om förfarandena eller försummelserna enligt den paragrafen är fortgående eller upprepade eller annars så klandervärda att en offentlig anmärkning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd. På offentlig varning ska i övrigt tillämpas vad som i 40 § föreskrivs om offentlig anmärkning.

Enligt 40 § 6 mom. i lagen om Finansinspektionen, som gällde vid tidpunkten för försummelsen, ska offentlig varning offentliggöras på det sätt som Finansinspektionen beslutar. När det är fråga om smärre fel eller försummelser kan Finansinspektionen besluta att den offentliga varningen inte ska offentliggöras.

Finansinspektionen anser att Ålandsbanken Abp av oaktsamhet har underlåtit att iaktta de bestämmelser som nämns i punkt 1 "Beslut" ovan.

Finansinspektionen konstaterar att det i fallet har begåtts brott mot principen om åtskilda kundmedel, som är en av de viktigaste principerna med tanke på investerarskyddet. Då man beaktar hur länge gärningen varade måste den anses vara så klandervärd att offentlig anmärkning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd. Då man beaktar brottet mot principen om åtskilda kundmedel, som är en av de viktigaste principerna med tanke på investerarskyddet, och hur länge gärningen varade måste försummelsen anses vara allvarlig på det sätt som avses i 40 § 5 mom. i lagen om Finansinspektionen. Därmed förhindras tilldelandet av offentlig varning inte av det faktum att banken enligt egen utsago självmant rättat försummelsen.

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Finansinspektionen anser att de i beslutet framförda försummelserna inte kan anses ringa. Förutsättningar för att inte offentligöra den offentliga varningen saknas således.

FINANSINSPEKTIONEN

Anneli Tuominen
Direktör

Pirjo Kyyrönen
ledande jurist
direktionens sekreterare

Upplysningar Pirjo Kyyrönen, telefon 010 831 5280

Bilagor besvärshanvisning

* Enligt 8 § 1 mom. i Finansinspektionens arbetsordning ska expeditioner över direktionens beslut undertecknas av Finansinspektionens direktör och direktionens sekreterare

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Bilaga till beslutet

Besvärсанvisning

Den som är missnöjd med detta beslut får överklaga det hos marknadsdomstolen (nedan domstolen) genom skriftligt besvär.

Beslutet ska överklagas inom 30 dagar efter delgivningsdagen. Delgivningsdagen medräknas inte i besvärstiden.

Om beslutet har skickats mot delgivningskvitto, framgår delgivningsdagen av kvittot. Delgivningskvittot ska fogas till besvärshandlingarna. Om beslutet har postats som vanligt brev, anses beslutet ha blivit delgivet inom sju (7) dagar efter den dag det postats, om inget annat framgår. Om beslutet har delgivits på annat sätt, t.ex. mot delgivningskvitto till någon annan än beslutsmottagaren själv (mellanhandsdelgivning), anses beslutsmottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som anges på kvittot.

Besvärsskriften ska lämnas in till marknadsdomstolen inom besvärstiden.

I besvärsskriften, som ska adresseras till marknadsdomstolen, ska anges

1. det beslut som överklagas
2. till vilka delar beslutet överklagas och de ändringar som yrkas
3. på vilka grunder ändring söks
4. ändringssökandens namn och hemkommun
5. telefonnummer och postadress dit meddelanden till ändringssökanden kan lämnas.

Om ändringssökandens talan förs av en laglig företrädare eller ett ombud eller om besvärsskriften upprättats av någon annan, ska också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, dennes lagliga företrädare eller ombudet.

Till besvärsskriften ska fogas

1. det beslut som överklagas, i original eller kopia
2. delgivningskvittot eller någon annan information som visar vilken dag ändringssökanden fått del av beslutet
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sitt krav om de inte redan tidigare har lämnats till beslutsmyndigheten.

Ombudet ska foga en fullmakt till besvärsskriften om ändringssökanden inte muntligen har befullmäktigat ombudet i domstolen. En advokat eller ett offentligt rättsbiträde behöver lämna fullmakt endast om domstolen föreskriver det.

5.2.2013

FIVA 36/02.04/2012

Offentligt

Om ett elektroniskt dokument som sänts till domstolen innehåller uppgift om ombudets behörighet, behöver ombudet inte lämna in någon fullmakt. Domstolen kan dock förordna att en fullmakt ska lämnas in om den har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning.

Besvärsskriften kan lämnas in till domstolen personligen eller sändas som frankerad postförsändelse eller med ombud eller bud. Besvärsskriften sänds med post eller bud på avsändarens eget ansvar. Besvärsskriften ska ha kommit in till domstolen under öppettid före besvärstidens utgång.

Besvärsskriften kan också sändas i elektronisk form. Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till domstolen när det före besvärstidens utgång finns i domstolens mottagaranordning eller datasystem i sådan form att det kan behandlas. Elektroniska dokument sänds till domstolen på avsändarens eget ansvar.

Den som söker ändring i marknadsdomstolen ska betala 226 euro i rättegångsavgift. Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) innehåller särskilda bestämmelser om vissa fall då ingen avgift tas ut.

Kontaktinformation

Marknadsdomstolen
Banbyggarvägen 5
00520 Helsingfors
Telefon 029 56 43300
Fax 029 56 43314
E-post markkinaoikeus@oikeus.fi